

Laudáció
Szalay Antal
Széchenyi Társaság Díja

2008. szeptember

„Nem, mi nem születünk reformátoroknak – előbb mi magunkat kell megreformálnunk.”

Egy huszonnégyszáz éves legény, aki tudta hogyan kell teherautót vezetni 1956-ban egyszerre hontalan lett hazájában. A forradalom leverésekor menekülnie kellett. Mivel nem szeretnék a fellengzős dicsérgetők közé tartozni Társaságunk nevében sem, de magán emberként sem, ezért őszintén kell beszélnünk. Tudjuk, hogy ez ma a magyar viszonyok között nem törvényszerű, mi mégis ragaszkodni szeretnénk az igazmondás becsületes szabályához.

Szalay Antal sem született reformátornak, nem született forradalmárnak. Élete során vált nagyszerű vállalkozóvá, hazafivá.

1956-ban Ausztrián keresztül Németországba megy. Ott talál új otthonra. A győri bencéseknel érettségizett, majd elektromechanikai szakmát és külkereskedelmi főiskolát végzett fiatalember munka mellett Németországban folytatja tanulmányait. Marburgban elvégzi a közgazdasági egyetemet és hat szemeszter jogot hallgat. Nagy cégeknél marketing vezető. Az akkori szocialista országokkal folytatott kereskedelmi kapcsolatokban különleges ismeretei az ITT cég igazgatói rangjára emelik. Tárgyal, szerződéseket köt és elektrotechnikai, mechanikai és motor gyárak telepítésével és építésével foglalkozik Madridtól a keleti blokk országaiban egyaránt.

1978-tól kezdi építeni saját projekt tanácsadó cégét. 1981-ben Pforzheimben létrehozza a Provertha elektrotechnikai vállalatot. A 80-as évek közepén Európa nyit a keleti országok felé.

Itt az idő az otthoni cselekvésre. Aki a hazáját szereti, bárhová kerül is, nem feledheti, hogy az ott élőkkel szemben kötelessége is van. 1986-ban Beleden megkezdődik a csatlakozó gyártás. Az 56-ban államosított, majd 1989-ben visszakerült családi épületbe költözik a magyarországi üzem.

Széchenyi gondolatával folytatom, a szakmákat önkényesen kiegészítve a vállalkozóval

„Csak ott mennek a dolgok jól - ahol ... a szabó, szappanfőző, cukrász.. a vállalkozó... és mindenki más is meg van győződve róla, hogy az ő iparán, az ő üzletén fordul meg az állam sorsa.”

(Napló 1830. szeptember 22.)

Korszerű technológiákkal, új szabadalmakkal bővül a gyártás Magyarországon is. 1997-ben Sárváron felépül egy új üzem. Megvalósul

egy nagy terv: modern elektromos csatlakozók gyártása a fröccsöntéstől a konfekcionált kábel szerelésig, a bonyolult szerszámok hazai elkészítéséig. Ezzel azonban nem ér véget a folyamat. 2003-ban Kapuváron nyílik meg a harmadik magyarországi üzem. Partnerei a Siemens, a Braun, az Audi.... hogy csak a legismertebbeket soroljuk.

A vállalkozói szemlélet világos. Minden haszon itthon, a hazában maradjon.

Ismét Széchenyit idézem:

„A lakosok testi és lelki szebbítését előmozdítani a fejedelemnek legfőbb hivatása és egyszersmind legszigorúbb kötelessége. De nemcsak a fejedelmek vannak erre felhíva és lekötelezve, de kivétel nélkül minden ember.” (Önismeret)

Szalay Antal elkötelezett ember, vállalkozásaival 650-700 embernek ad kvalitatív munkát, és rendes bért, ezzel lehetőséget családok megélhetésére.

Megtapasztalta, hogy a hazai oktatási, egészségügyi és szociális infrastruktúra helyzete szomorú állapotokban van. Komoly támogatást ad idős-otthonok, kórházak és iskolák számára cégein keresztül, és a kapuvári önkormányzattal közösen létrehozott közhasznú társaság által. Önzetlen segítségét megismerhettük a Budakeszi Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium építése során is.

A hazai vállalkozásokkal kapcsolatban gyakran tart előadásokat. Véleményét megfogalmazza a barátságtalan hivatali ügyintézés és a vállalkozásokat sokszor nem támogató rossz helyzettel kapcsolatban.

A sikeres emberek mögött mindig találunk egy hű társat, aki kiegészíti, meghatványozza azokat az energiákat, amelyek a jobbításra hivatottak. Rosemarie Szalay 1960 óta felesége és alkotó társa Szalay úrnak. Művész, aki férje élményei által átérezte azokat az 56-os eseményeket, amelyek meghatározták egy életpályát. Rosemarie Szalay forradalomról készült sokatmondó kisplasztikája négy magyar városban látható, többek között Budakeszin is. Munkájához Sólyom László köztársasági elnök úr a következőket írta a forradalom ötven éves évfordulóján: „Szívből gratulálok Rosemarie Szalay asszony művészi alkotásához, a relief megragadóan ábrázolja a szabadságharcot és a magyar nép rendkívüli áldozatkészségét.”

Tisztelt Szalay Úr, a Széchenyi Társaság nevében kívánom, hogy sikereiben, haza iránti elkötelezettségében, hazaszeretetében tovább osztozkodhassunk, mert – ismét Széchenyit idézem:

„... nincs és nem lehet a lelkes embernek sehol is nagyobb kelleme, mint ha hona javának szenteli napjait,... (Stadium)

Gratulálok kitüntetéséhez. Köszönöm figyelmüket.

Budapest, 2008. szeptember 19.

Szemereki Zoltán